

MISKOLCI EGYETEM

**MŰSZAKI FÖLD- ÉS
KÖRNYEZETTUDOMÁNYI
KAR**

VÁROSFÖLDRAJZ GYAKORLAT

FÖLDRAJZ ALAPSZAK
(NAPPALI MUNKAREND)

2023/24 II. FÉLÉV

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLD- ÉS KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZ-GEOINFORMATIKA INTÉZET

TARTALOMJEGYZÉK

1. Tantárgyleírás
2. Tantárgytematika
3. Terepgyakorlat beszámoló minta
4. Egyéb követelmények

1. TANTÁRGYLEÍRÁS

Tantárgy neve: Városföldrajz gyakorlat Tárgyfelelős: Dr. Elekes Tibor, egyetemi docens	Tantárgy kódja: MFKST6407 Tárgyfelelős tanszék/intézet: Földrajz-Geoinformatika Intézet
	Tantárgyelem: kötelező
Javasolt félév: 4.	Előfeltételek: Európa földrajza 1.
Óraszám/hét (ea+gyak): 0+2	Számonkérés módja (a/gy/v): beszámoló
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A korábban tanult tárgyak keretében elsajátított általános természet- és társadalomföldrajzi ismeretek elmélyítése, terepi megfigyelések Budapesten és térségében.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri az általános földrajzi diszciplínák alapvető összefüggéseit természet-, társadalom-, valamint részben regionális földrajzi területen. Rendelkezik elméleti és gyakorlati természet- és társadalom-földrajzi alapismeretekkel. Ismeri a természeti és az ezekkel összefüggésben lévő antropogén folyamatok törvényszerűségeit. <i>képesség:</i> Képes az általános földrajzi diszciplínák alapvető összefüggéseit természet-, társadalom-, valamint részben regionális földrajzi területen meglévő összefüggések átlátására. Képes logikus földrajzi állítások megfogalmazására, azok feltételeinek és az azokból levonható következtetések pontos megadásával. Képes a földrajzi térben lejátszódó természeti és társadalmi folyamatok leírására, megértésére, az azokkal kapcsolatos adatgyűjtésre, adatok feldolgozására, valamint a feldolgozáshoz szükséges módszerek és szakirodalom használatára. Képes a földrajzi problémák felismerésére, megfogalmazására. <i>attitűd:</i> Együttműködő, kapcsolatteremtő attitűd jellemzi, a kommunikációs problémamegoldást részesíti előnyben. A földrajzi vizsgálatokhoz kötődő gyakorlati tevékenységek elvégzéséhez megfelelő kitartással és monotonia-tűréssel rendelkezik. <i>autonómia és felelősség:</i> Alapvető elméleti és alkalmazott földrajzi és releváns környezettudományi szakmai kérdésekben önállóan, források felhasználásával hoz döntéseket.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása: Az órák összevontan, 4 napra tömbösítve kerülnek megtartásra. A tárgy keretében tanulmányi kirándulásra (terepegyakorlatra) megyünk Budapestre és környékére, ahol a korábban tanult ismeretek terepi megfigyelésére kerül sor. Elsősorban földtani, általános természet- és társadalomföldrajzi megfigyeléseket végzünk, példákat keresünk a tanult jelenségekre, folyamatokra, gyakorolva azok terepi felismerését. A négy napi terepbejárások során összegezzük a főváros kialakulásának, fejlődésének fontosabb tényezőit, időszakait, megtekintjük a város funkcióihoz kapcsolódó legfontosabb épületeket, látványosságokat. A földrajzi mellett történelmi, építészeti, művészeti, művelődéstörténeti gondolatok, információk ismertetésére is sor kerül. Másodsorban néhány terepi adatgyűjtési módszer gyakorlására, egyszerűbb mérések elvégzésére kerül sor.</p>	
<p>Oktatási módszerek: Terepi megfigyelések és mérések egyéni és csoportos hallgatói munkaformában.</p> <p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az aláírás feltétele a gyakorlaton való részvétel. A gyakorlati jegy a terepnapló (terepi jegyzőkönyv) minősége alapján kerül megállapításra. A terepnaplóval szembeni követelmények: kézzel írott legyen; tartalmazza a legfontosabb tényeket, melyeket a gyakorlatot vezető oktatók közölnek; tartalmazza a hallgató megfigyeléseit és következtetéseit, méréseinek eredményeit; tárja fel a megfigyelt földrajzi jelenségek összefüggéseit; tartalmazzon saját szerkesztésű térképvázlatot és legalább három vázlatrajzot</p>	

vagy fényképet a megfigyelt földrajzi jelenségekről, látványosságokról.

Értékelési határok:

> 85%: jeles;
75 – 84%: jó;
63 – 74%: közepes;
50 – 62%: elégséges;
< 50%: elégtelen.

Kötelező irodalom:

H. Kérdő K.-Schweitzer F. (szerk.) 2010: Aquincum ókori táj – ókori város. MTA FKI, 174p.

Budapest városfejlesztési koncepciója.

http://budapest.hu/Documents/varosfejlesztési_koncepcio_2011dec/07_Varosszerkezet.pdf

Kocsis K. -Schweitzer F. 2009. Hungary in Maps, HAS, Budapest, 211p.

Ajánlott irodalom:

Beluszky P. 2003: Magyarország településföldrajza – Dialóg Campus Kiadó, 568 p.

Mezősi G. 2017: The Physical Geography of Hungary. Springer, 334p.

Perczel Gy. (szerk.) 2003: Magyarország társadalmi-gazdasági földrajza – ELTE Eötvös Kiadó, 633 p.

2. TANTÁRGYTEMATIKA

IDŐPONT	GYAKORLAT
04.22. - 24.	Városföldrajzi megfigyelések: Miskolcon és vonzaskörzetében.

3. TEREPGYAKORLAT BESZÁMOLÓ MINTA

MISKOLCI EGYETEM, MŰSZAKI FÖLDTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZ INTÉZET

Városföldrajz gyakorlat
Budapest
2018.05.07. - 10.

Többségünk már nagyon várta a berepítést, így izgatottan vártuk a megfelelő vonatot a Tízai-pályaudvaron. Miután megérkeztünk Budapestre a Keleti-pályaudvarra, mindenki lepakolta a csomagjait, majd az Országháznál találkoztunk.

Igy indult tehát az első napunk Budapesten, ez a nap az egész napos sétát volt, igazi turistának érezhettük magunkat. A szebbnél szebb épületeket megcsodálhattuk és Dr. Előd Tibor tanár úr részletes tájékoztatást adott nekünk róla, róluk.

A hétfői napunk állomásai (05.07.)

Országház:

Budapest V. kerületében, a Duna partján, a Kosztán Rajos téren található. 1884-ben építették Steindl Imre tervezése alapján, neogótikus illetve eklektikus stílusban. Az Országházban megtekinthető a Szent Korona és a többi koronázási jelvény.

Szent István-bazilika:

A neoreneszánsz templom Magyarország egyik legjelentősebb egyházi épülete. A névadó a magyar államalapító király, Szent István, akinek épületben maradt jobb kézét, a Szent József ereklyeként itt őrzik. Ezt meg is tekinthetik Tancsics úr jóvoltából, amit köszönünk népem. A bazilika oltárképe Benozzo Cypria alkotása. 1931 óta kisbazilika.

Ezután elmentünk a Dohány utcai zsinagóghoz, ahol megpillentünk egy kis aranykötet keresve.
Folytattuk utunkat, végigmentünk a Váci utcán,
majd az Andrássy úton. Ahol láthattuk a Terror Házaát
és a Magyar Állami Operaházat is.

Ellátogattunk a farsori evangélikus főgimnáziumhoz, ahol
Neumann János, Wigner Jenő is töltötte diákéveit.

A nap végén a Hősök terét sétáltam körbe.

A második napunk (05.08.)

Ezen a keddi napon a budai várost néztük fel.
A Budai Vármegyeházánál kezdtük az aznapi tevékenységet,
és meglátogattuk a Duna felé nyíló tájat.
A Vármegyeháza területén számos középkori eredetű műemlék,
17-18. századi lakóépületek találhatók.
Három fő része: a Budavári Palota, a Szent György tér
és a lakóegység.

Láthattuk még a Mátyás - templomot, a Hadtörténelmi Múzeumot,
a Magyar Nemzeti Galériát, a Sándor Palotát és a
Mátyás - kútvizet is.

Mátyás király kútja Stróbl Alajos alkotása, ami 1904-től
található a Budai várban.
A szoborcsoport bal alsó oldalán Galeotto Mazzio olasz
humanista tudós selyemmel és térdén jegyzetével.
Melle áll ellenben a jobb szílen Törösmaty Mihály Szépi
Slonkaija ül.

Ezután a Magyar Nemzeti Levéltárba látogattunk el, ahol
a nemzeti kincseknek számító iratokat őrzik.

Az intézmény összesen 73 kilométernyi iratanyagot, számtalan pecsétet, térképet, fotót, oklevelet őriz.

A II. világháborúban több dokumentum került romok alá.

Az 1956-os tüvésben az iratállomány jelentős része megsemmisült.

Ezek után busszal közelítettük meg a Normafát a Széll Kálmán térről indulva, majd gyalog indultunk el a fános-hegyre. Ez a hegy a Budai-hegység 4. legmagasabb csúcsa is egyben és Budapest legmagasabb pontja 527 méteres magasságával.

A hegyet alkotó kőzet a triász kori dolomitra települt dachsteini mészkő. A fános-hegyen a bükkös és kocsányos tölgyes területek jellemzőek.

Felmentünk a fános-hegyen található Erzsébet-kilátóra, ahonnan gyönyörű panoráma nyílt egész Budapestre.

A túra után fogaskerékkel mentünk vissza a belvárosba, majd a nap végén egy Duna-i hajózás során sodálhattuk meg a Budai oldalt és a Feti oldalt is.

A harmadik napunk (05.09.):

A szerdai reggelen kicsit megvárakoztattak minket a közös szállás előtt, így késve indultunk Hevesi Attila tanár úrral. Utunk Ráckeve, a Csepel-szigetre vezetett, ahol először a Szerb templomot sodálhattuk meg.

A templomot a 12. században első feleiben alapították, alapítónak Slona királynét tartják, aki II. Béla magyar király felesége volt.

A mai ikonostász 1770-ből származik, a 4 alapkép készült korábban, 1746-ban. A templom falait freskók díszítik.

Előttünk a Savoyai-kastély előtt, ami nagyon zárra volt. Ezután megpihentünk a Duna partján, ahol csoportosan áztattuk a lábainkat.

A következő megálló Ócsa településén volt, ahol a Református templomban jártunk el, ami egykor premonstráci kolostor volt. 13. századi romok állnak, három hajós, kereszthajós bazilika.

A sétát a Duna - Spoly Nemzeti Parkban folytattuk, ahol egy szakember vezetett minket végig a tájvédelmi területen. Az Ócsai Tájvédelmi Körzet az Alföld és a Gyöngösi - domborzat találkozásánál helyezkedik el.

A Duna - Tisza hajdani kiterjedt lápterület az egyik ékes madáréletrajzi.

Terrületének egésként jellemzőek a nyílt vizek, nádasságok, rétek, erdők, sztyepprétek változása.

Láthatunk orchidea-féléket, kosborokat, szibériai nőkimot, homoki nőkimot, homoki kikeritot.

Természetesen itt mindannyian szeretünk pár hatalmas színpogócskát, annak ellenére, hogy volt valaki színpogócska-ellenes.

A nap végét az ócsai boros pincében zártuk, ahol néhány bort vásároltunk, amit én kicsit minogattam.

A negyedik napunk (05.10.):

Az utolsó napot Kocsis Károly tanár úr vezetésében folytattuk. Ez a nap a buszos városnézés volt, kisebb - nagyobb sétákkal. Megnéztük a lakóházak szintjeinek szabályos változását, láttuk az újpesti színpogócskát, tettünk egy kis sétát az újpesti piacon.

Ellátogattunk az Aquincumi Múzeumba, ami a mai Óbuda területén, a Római Birodalom korában létezett Aquincum település emlékeit mutatja be.

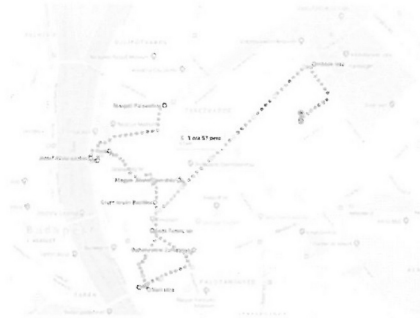
A múzeum Budapest római kori régészeti, történelmi emlékeinek legnagyobb gyűjtőhelye.

Ezután Óbudán sétáltunk, a Saktanya utcától a Nádas-
házig, egészen az Amphiteátrumig.

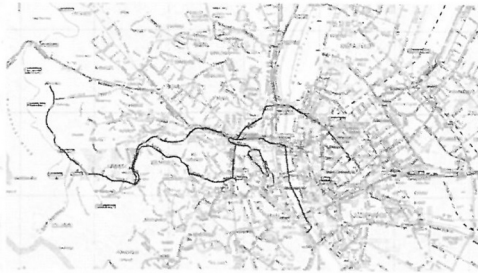
Idé jött értünk a busz, majd az egyik bevásárlóközpont-
nál felvettük Húsvéti Áttila tündér úrkat és
elindultunk hazafelé.

A miskolci célalovás előtt Gödöllőn álltunk meg
a Máriabesnyői kegytemplomnál.

Végül megkoszorúztuk Széki gróf Teleki Pál magyar
geográfust a Földrajz Intézet mellett.

1. ábra A teregyakorlat első napjának gyalogos útvonala

2. ábra A második nap útvonala

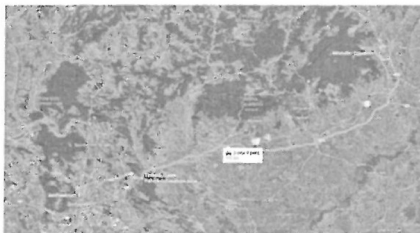
3. ábra A harmadik nap útvonala

4. ábra A negyedik nap útvonala

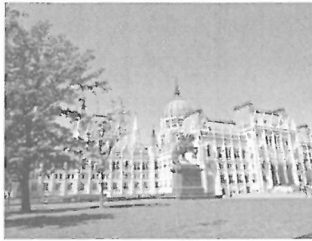
5. ábra A negyedik nap útvonala

6. ábra A hazafelé vezető út

Képek a teregyakorlatról

Első nap:

2. ábra - Országház

1. ábra - Szent István - bazilika

3. ábra - Hősök tere

Második nap:

4. ábra - A csoport egy része

5. ábra - Mátyás - kút

6. ábra - Erzsébet kilátó

Harmadik nap:

7. ábra – Szerb templom

8. ábra – Láblógatás a ráckevei Duna parton

9. ábra – Duna part

Negyedik nap:

10. ábra – Máriabesznyői kegytemplom

4. EGYÉB KÖVETELMÉNYEK

Nincs egyéb követelmény.